Stuk **713** (2005-2006) – Nr. 1

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2005-2006

9 februari 2006

ONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de Groot Libisch-Arabische Socialistische Volks-Jamahiriyah, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Sirte op 15 februari 2004

INHOUD

Blz.

Memorie van toelichting 3

Voorontwerp van decreet 11

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen 15

Advies van de Raad van State 19

Ontwerp van decreet 25

Bijlage: BLEU-overeenkomst 29

– Nederlandse tekst 31

– Engelse tekst 43

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

ALGEMENE BESPREKING

1. Betekenis van de overeenkomst

Doel en opzet van de overeenkomst

In het algemeen staat de Vlaamse Regering positief ten opzichte van het sluiten van internationale investeringsakkoorden, die van belang zijn voor Vlaamse investeerders in het buitenland. Hoewel buitenlandse investeringen al beschermd worden door nationale wetgevingen, biedt een bilateraal verdrag bijkomende waarborgen wegens de voorrang van het internationaal recht op het interne recht van een staat.

De doelstelling van een dergelijke overeenkomst is, naast het aanmoedigen van investeringen, het bieden van een garantie voor een maximale bescherming aan de investeerder, zoals de waarborgen voor een billijke en rechtvaardige behandeling van de investering, de clausule van de meest begunstigde natie om discriminatie te voorkomen, een vergoedingsplicht bij onteigenende maatregelen en de vrije overmaking van inkomsten. Bovendien creëert zulke overeenkomst een eigen juridisch kader waarin investeringsgeschillen kunnen geregeld worden en waarbij de investeerder een beroep kan doen op internationale arbitrage.

De overeenkomst vormt een gemengd verdrag

Dergelijke internationale overeenkomsten ten gunste van investeringen in het buitenland zijn verdragen in de zin van het volkenrecht of internationaal publiek recht. Het zijn juridisch bindende en afdwingbare akten, onderschreven door volkenrechtelijke rechtspersonen, in casu drie onafhankelijke en soevereine staten en drie deelstaten met een grondwettelijk toegekende bevoegdheid om verdragen te sluiten. Die akten vormen de rechtsgrond voor rechten en verplichtingen in hoofde van die zes overheden en rechtstreeks in hoofde van investeerders op elkaars grondgebied. Overeenkomstig artikel 167 van de Grondwet, worden alle verdragen gesloten door de daartoe bevoegde regeringen en aan hun parlementen ter instemming voorgelegd, vooraleer ze uitwerking kunnen hebben.

Het zogenaamde 'gemengde' karakter van de investeringsakkoorden die door de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU) gesloten worden, werd op 4 mei 1994 vastgelegd in de Werkgroep 'Gemengde Verdragen' (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB). De ICBB heeft die beslissing op 31 mei 1994 bekrachtigd. Zowel de gewesten als de federale overheid worden namelijk in principe bevoegd geacht. Dergelijke overeenkomsten worden gemengde verdragen genoemd wegens de gezamenlijke bevoegdheidsuitoefening op het federale en het gefedereerde niveau.

De gewesten zijn bevoegd voor het economisch beleid, alsook voor het afzet- en uitvoerbeleid, overeenkomstig artikel 6, §1, VI, eerste lid, 1° en 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (BWHI), zoals gewijzigd. De federale overheid blijft bevoegd inzake de verzekering van invoer-, uitvoer- en investeringsrisico's (artikel 6, §1, VI, eerste lid, 3°, BWHI), het handelsrecht, het vennootschapsrecht en de regelgeving voor de vestiging van bedrijven met uitzondering van die in de toeristische sector (artikel 6, §1, VI, vijfde lid, 5° en 6°, BWHI).

Daarom bepaalt het eerste artikel van het bijgevoegde ontwerp van decreet dat het een gewestaangelegenheid betreft. Het tweede en laatste artikel houdt in dat het Vlaams Parlement zijn goedkeuring verleent aan de voorliggende overeenkomst, zodat zij in werking kan treden na de instemming van al de betrokken parlementen en na de ratificatie door de federale overheid en door het partnerland.

2. Schets van het partnerland

Politieke gegevens

Libië – een voormalige Italiaanse kolonie – werd in 1951 onafhankelijk. Het land kampte met ernstige politieke, economische en financiële problemen. De Verenigde Staten en Groot-Brittannië gaven financiële steun in ruil voor de vestiging van militaire bases.

Op 1 september 1969 vond een staatsgreep plaats onder leiding van kolonel Muammar al-Qadhafi. Aan de basis van die coup lag de ontevredenheid in het leger, vooral onder de jongere officieren, over het pro-westerse, conservatieve en corrupt geachte bewind van koning Mohammed al-Idriss. Qadhafi riep de republiek uit en verklaarde dat Libië zich in zijn binnen- en buitenlandse politiek meer dan voorheen door de doelstellingen van het Arabisme zou

laten leiden. Wegens zijn vermeende steun aan terroristische organisaties werd het land internationaal geïsoleerd.

Eind jaren tachtig probeerde Qadhafi, door een matiging van zijn buitenlands beleid, het isolement te doorbreken. Die aanvankelijk positieve evolutie werd onder andere door de aanslag op het Pan Am-vliegtuig nabij het Schotse Lockerbie in 1988, tenietgedaan. De Veiligheidsraad van de Verenigde Naties (VN) nam resoluties aan waarin een embargo opgelegd werd op het luchtverkeer, het betalingsverkeer en de financiële dienstverlening. Daarnaast verbood de Amerikaanse *Iran-Lybian Sanctions Act* (ILSA) bedrijven om grote investeringen te doen in de oliesector. In maart 2003 toonde Libië zich bereid om de verantwoordelijkheid te aanvaarden voor de aanslag en om de families van de slachtoffers elk 10 miljoen US dollar smartengeld uit te keren.

In juni 2003 stelde het Algemeen Volkscongres de in de Verenigde Staten opgeleide econoom Shukri Ghanem aan als nieuwe premier. Als minister van Economische Zaken gaf hij voorheen leiding aan de liberalisering van de economie. Sinds zijn aanstelling volgen de hervormingen elkaar op.

In maart 2004 werd de regering herschikt. Het Algemeen Volkscomité voor Justitie en Openbare Veiligheid werd gesplitst in twee afzonderlijke entiteiten, één voor justitie en een andere voor openbare veiligheid.

Libië is een islamitisch-socialistische volksrepubliek waarin de macht van het volk (de *Jamahiriyah*) centraal staat. De staatsvorm is een combinatie van socialistische en islamitische beginselen, gecombineerd met bedoeïenenfilosofie. De Grondwet dateert van 1977. Het land is opgedeeld in 32 *shaabia's* (districten) die elk een eigen begroting en een eigen wetgevende en uitvoerende macht hebben. Er bestaat een piramideachtig systeem van comités. Het Algemeen Volkscongres (parlement) bestaat uit afgevaardigden van de gemeentelijke en de wijkcongressen, de ministers en de vertegenwoordigers van de sectorale organisaties van het corporatistische type (onderwijs, gezondheid, landbouw, energie, …). Het kiest de secretarissen (ministers) van het Algemeen Volkscomité (de regering). Het Algemeen Volkscongres heeft enkel een controlerende functie. Officieel heeft Libië geen staatshoofd. Qadhafi is de leider van de revolutie en opperbevelhebber van de strijdkrachten. Begin 2000 werd tot een decentralisatie van de centrale overheid overgegaan. Op centraal niveau bestaan er nog zes ministeries: algemene zaken, buitenlandse zaken, Afrikaanse eenheid, financiën, economie en handel, justitie en openbare orde. De taken van andere ministeries zijn gedelegeerd naar de provincies of naar parastatalen.

In het 'Groene Boekje', dat de denkbeelden van Qadhafi weergeeft, worden onder meer de rechten van het volk beschreven, waaronder sociale, economische en meer algemene mensenrechten. Qadhafi treedt hard op tegen (vermeende) oppositiegroeperingen. De oppositie lijkt te zeer verdeeld om een front te kunnen vormen tegen de overheid. Politieke partijen bestaan er niet. Ze worden net als verkiezingen en stakingen beschouwd als afwijkingen van de democratie.

Economische en sociale gegevens

Door de opheffing van de sancties en de stijging van de olieprijzen, is de economie enigszins uit het dal geklommen. In 2000 werd een groei van 6,5% genoteerd en de gemiddelde groei in de periode 1996-2000 bedroeg 2,3%. Door zijn grote olie- en gasvoorraden, zijn relatief kleine bevolking en zijn gunstige ligging, zit Libië economisch en financieel op rozen. De uitvoer van petroleum zorgt voor ruim 90% van de inkomsten. Andere industrietakken dan de petroleumnijverheid hebben het moeilijk om zich te ontwikkelen. Libië heeft te kampen met de klassieke problemen van een olie-inkomsteneconomie, namelijk te weinig diversificatie en een te grote afhankelijkheid van arbeid door immigranten ondanks een structureel werkloosheidsprobleem onder de autochtone bevolking. In de landbouw werden grote inspanningen geleverd om te kunnen voorzien in de behoeften van het land, maar dat opzet is slechts gedeeltelijk gelukt. Ook in de verwerkende nijverheid (voeding, zeep, textiel, hout en metaal) kenden de geleverde inspanningen niet het gewenste resultaat.

De economie wordt voor ongeveer 70% door de staat gecontroleerd na de nationalisaties in de jaren zeventig. Sinds begin 2000 wordt een aanmoedigingsbeleid voor private buitenlandse investeringen gevoerd. De inflatie is relatief hoog (12% in 2000, gemiddeld 23,6% over 1996-2000).

In maart 2004 vaardigde het Algemeen Volkscongres een reeks wetten uit om de economie te stimuleren zoals een verlaging van de belastingen, een vereenvoudiging van de registratie voor bedrijven, de erkenning van het belang van de privésector, een ver-

eenvoudiging van de visumplicht en de toelating voor privépersonen om gronden en gebouwen te verhuren. Samen met de wet inzake deviezen die dateert van 1997, moeten die maatregelen buitenlandse investeerders aantrekken. Het hervormingsproces verloopt slechts langzaam, vooral omdat de liberalisering van de economie niet gepaard gaat met politieke openheid.

De ontginning van aardgas was lange tijd van weinig betekenis. In oktober 2004 werd de start gegeven voor het grootste aardgasproject ter wereld. Het is de bedoeling om via een ondergrondse pijpleiding aardgas te transporteren naar Italië en andere Europese landen.

In november 2004 verklaarde premier Ghanem dat subsidies voor brandstof, elektriciteit en een aantal levensmiddelen zouden afgeschaft worden om op die manier de economie te versterken en te liberaliseren. De regering wilde die maatregel koppelen aan een verhoging van het gemiddelde maandloon, een verlaging van de belastingen en de afschaffing van de bankrente.

De VN-resoluties lagen aan de basis van een zekere verarming van de bevolking. Sinds 1998 is een verbetering merkbaar. Ondanks de bescheiden lonen zijn de materiële levensomstandigheden van de bevolking vrij gunstig. De verzorgingsstaat die Qadhafi voor ogen had, is tot op zekere hoogte gerealiseerd. Zo is het onderwijs gratis en verplicht voor kinderen tussen de 6 en 15 jaar, is de alfabetiseringsgraad relatief hoog en is de toegang tot sanitaire voorzieningen en gezondheidszorg goed geregeld.

De aanwezigheid van honderdduizenden Sub-Saharaanse immigranten, die zonder visum in Libië kunnen werken, zorgde voor spanningen die tot uiting kwamen tijdens rassenrellen die in september 2000 plaatsvonden. De opstanden werden met harde hand neergeslagen. Premier Ghanem wil de buitenlandse werknemers geleidelijk vervangen door Libiërs.

Libië bekleedt de 58e plaats op de *Human Development Index* 2005 van de Verenigde Naties (VN).

Mensenrechten

De mensenrechtensituatie laat te wensen over. De elementaire voorwaarden voor een rechtsstaat ontbreken. De vrijheid van pers, vereniging of meningsuiting is beperkt en er is een verbod op partijvorming. Willekeurige aanhoudingen en folteringen komen veelvuldig voor.

Op 1 september 2002 verklaarde Qadhafi dat de gevangenissen zullen leeglopen. Enkel een groep fanatici die vermeende banden hebben met Al Qaeda en de Taliban, zouden gevangen blijven. Zij zouden op dezelfde manier behandeld worden als de mensen die de Verenigde Staten gevangen houden in Guantánamo Bay.

In januari 2003 werd Libië verkozen tot voorzitter van de mensenrechtencommissie van de Verenigde Naties (VN).

In februari 2004 kon *Amnesty International* (AI), voor het eerst in 15 jaar, een bezoek brengen aan Libië. In zijn internationaal rapport 2005 meldt AI dat in de loop van 2004 verschillende hervormingen aangekondigd werden met inbegrip van de mogelijke afschaffing van de volksrechtbanken en een beperking van de uitvoering van de doodstraf. Toch werd maar weinig vooruitgang geboekt in de zoektocht naar de omstandigheden waarin gevangenen de voorbije jaren stierven. Evenmin werd weinig gedaan om opheldering te brengen over schendingen van de mensenrechten, met inbegrip van 'verdwijningen'. De wetgeving die vreedzaam protest als een misdaad beschouwt, bleef van toepassing en mensen werden wegens politieke redenen zonder vorm van proces opgesloten. Migranten en asielzoekers werden niet beschermd. In mei 2004 werden vijf Bulgaarse verpleegsters en een Palestijnse dokter ter dood veroordeeld nadat zij ervan beschuldigd werden dat zij in 1999 kinderen vrijwillig besmet hadden met het HIV-virus.

In juni 2004 bekrachtigde Libië het facultatief protocol bij het VN-verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van vrouwendiscriminatie. In november 2004 verklaarde Qadhafi dat hij de doodstraf wil afschaffen.

Buitenlands beleid

Qadhafi koesterde aanvankelijk de pan-Arabische gedachte. Het streven naar één Arabische natie in Noord-Afrika stond voorop. Sinds de jaren tachtig is het buitenlands beleid vooral op Afrika gericht. Zo is Libië de drijvende kracht achter de omvorming van de Organisatie van Afrikaanse Eenheid (OAE) naar de Afrikaanse Unie (AU) die gevormd is naar Europees voorbeeld en als doel heeft Afrika economisch

uit het slop te halen maar ook om ziekte, oorlog en honger te bestrijden. Libië tracht ook de Arabische Maghreb-Unie (UMA) nieuw leven in te blazen. Het land was ook de gangmaker van de in 1998 opgerichte *Communauté des Pays du Sahel et du Sahara* (CEN-SAD). De betrekkingen met de buurlanden zijn genormaliseerd en er zijn frequente bilaterale contacten. Libië treedt ook vaak als bemiddelaar op in conflicten op het Afrikaans continent.

In december 2003 verklaarde Libië dat het een einde zou stellen aan het programma voor de vervaardiging van massavernietigingswapens. Het Internationaal Atoomagentschap van de VN (IAEA) kreeg de toestemming om de Libische atoominstallaties te inspecteren. In januari 2004 engageerde Libië zich om toe te treden tot het verdrag betreffende het verbod van chemische wapens en in maart 2004 tekende het land het aanvullend protocol bij het non-proliferatieverdrag.

De politieke betrekkingen met de Europese Unie (EU) en de Verenigde Staten werden hersteld. In september 2003 werden de economische sancties opgeheven door de VN. In september 2004 hebben de Verenigde Staten bepaalde economische sancties opgeheven en daarmee formeel een einde gemaakt aan het handelsembargo.

Op 11 oktober 2004 besloten de ministers van buitenlandse zaken van de EU om de sancties op het vlak van de handel en vooral het wapenembargo, op te heffen. Die beslissing vormde de bekroning van een toenaderingsproces dat vijf jaar duurde. Libië werd ook uitgenodigd om deel te nemen aan het Euro-Mediterrane Partnerschap. In mei 2005 zetten de EU-ministers van Buitenlandse Zaken het licht op groen voor de start van een graduele samenwerking met Libië in de strijd tegen illegale immigratie.

Samenwerking met België en Vlaanderen

België geniet een bijzonder flatterend imago in Libië. Het Belgisch standpunt over het Midden-Oosten en meer recent over Irak, wordt bijzonder gewaardeerd. In april 2004 bracht kolonel Qadhafi een officieel bezoek aan België.

De Belgische uitvoer naar Libië daalde van 201,8 miljoen euro in 1997 naar 80,4 miljoen euro in 2000. In 2001 en 2002 werd opnieuw een toename van de export waargenomen, maar in 2003 moest opnieuw een flinke terugval genoteerd worden. De uitvoer bestaat vooral uit meelproducten, farmaceutische producten en machines en mechanische werktuigen. De invoer steeg van 26,3 miljoen euro in 1997 naar 62,2 miljoen euro in 2002. In 2004 stond Libië op de 70e plaats in de lijst van Vlaamse exportbestemmingen.

Handel tussen Libië en België en Vlaanderen

	Belgische uitvoer (in miljoen euro)	**Vlaamse uitvoer (in miljoen euro)**	**Belgische invoer (in miljoen euro)**
2000	80,4	63,9	50,5
2001	125,3	93,0	30,3
2002	140,8	91,5	62,2
2003	92,4	71,2	53,6
2004	119,1	88,0	65,2

Cijfers: Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen en de Nationale Bank van België

3. Ontstaan van de overeenkomst

De voorbije dertig jaar sloot de BLEU verscheidene overeenkomsten inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen met landen die geen lid zijn van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO).

Het gemengd karakter van die BLEU-overeenkomsten, die de betrokkenheid van de federale overheid en de drie gewesten impliceert, werd in 1994 vastgelegd door de Interministeriële Conferentie voor het Buitenlands Beleid (ICBB).

De onderhandelingen tussen de BLEU en Libië vonden plaats in Brussel van 24 tot 26 februari 2003. Zij werden succesvol afgesloten met de parafering van de ontwerptekst op 26 februari 2003.

De overeenkomst werd opgemaakt in het Nederlands, het Frans, het Arabisch en het Engels. De Engelse versie is doorslaggevend bij een geschil over de interpretatie van de overeenkomst.

SPECIFIEKE BESPREKING VAN DE OVEREENKOMST MET LIBIË

1. Inhoud van de overeenkomst

De typetekst van de BLEU

De leden van de BLEU keurden een tekst goed die zij aan hun gesprekspartners voorstellen als basis van de onderhandelingen. Op 29 juni 1994 heeft de Vlaamse Regering die typetekst aanvaard. Sinds 2002 zijn milieu- en sociale clausules opgenomen in de typetekst.

Die zogenaamde BLEU-tekst bepaalt principieel dat elke overeenkomstsluitende partij eender welke soort van investeringen door een natuurlijke persoon of een rechtspersoon met de nationaliteit van de andere partij op haar grondgebied toelaat (artikel 2 van de BLEU-tekst). Dit is de basis voor de bevordering van de investeringen.

De bescherming vindt men terug in de artikelen 3, 4 en 7 tot en met 9. Artikel 3 bevat een bepaling van niet-discriminatie terwijl artikel 4 stelt dat de investeerders de behandeling genieten van meest begunstigde natie. Die behandeling sluit wel de voorrechten van de investeerders van een derde staat uit, die verbonden zijn aan de deelneming aan een vrijhandelszone, een douane-unie, een gemeenschappelijke markt of een andere vorm van regionale economische organisatie.

Een innovatie is de inlassing van een bepaling over de randvoorwaarden voor investeringen, namelijk milieu- en arbeidsmaatregelen, telkens opgenomen in de artikelen 5 en 6. Dit gebeurde op voorstel van de BLEU. De overeenkomstsluitende partijen moeten erop toezien dat hun wetgeving een hoog niveau van milieubescherming waarborgt (artikel 5) en dat zij arbeidsnormen vastlegt die in overeenstemming zijn met de universeel erkende rechten van de werknemers (artikel 6). Ze moeten alles in het werk stellen om die wetgeving voortdurend bij te sturen. De nationale wetgeving mag niet versoepeld worden om investeringen aan te moedigen. De overeenkomstsluitende partijen bevestigen de verbintenissen die ze aangegaan zijn in het kader van internationale overeenkomsten. Tenslotte erkennen zij dat onderlinge samenwerking hen meer mogelijkheden biedt tot bijsturing van hun wetgeving.

Artikel 7 verbiedt elke maatregel van onteigening of nationalisatie, tenzij voor het openbaar nut, de veiligheid of het nationale belang van de overeenkomstsluitende partij en dan op voorwaarde dat de maatregel wettelijk en non-discriminatoir is en begeleid wordt door een gepaste en reële schadevergoeding. Dezelfde principes gelden voor schade als gevolg van oorlog en geweld.

Artikel 8 regelt de overmakingen van alle betalingen betreffende investeringen en lonen, waarbij de vrije transfer met een eventuele vergunning als principe geldt.

Artikel 9 voorziet een subrogatie van een partij of een openbare instelling in de rechten en de vorderingen van investeerders met deze nationaliteit, indien die partij of instelling schadevergoeding uitbetaald heeft aan die investeerders op grond van een garantie voor een investering. De andere betrokken partij kan dan aan de subrogerende verzekeraar de wettelijke of de contractuele verplichtingen van de investeerder opleggen.

Artikel 10 stelt dat wanneer een vraagstuk betreffende investeringen geregeld wordt bij de overeenkomst en bij de nationale wetgeving van de ene overeenkomstsluitende partij, dan wel bij internationale overeenkomsten, de investeerders van de andere partij aanspraak maken op de bepalingen die voor hen het meest gunstig zijn.

In artikel 11 worden de bijzondere overeenkomsten die vroeger tussen een partij en een investeerder van een andere partij gesloten werden, bevestigd. De bepalingen ervan vullen de algemene draagwijdte van deze typeovereenkomst aan. Met bijzondere overeenkomsten worden verbintenissen bedoeld die betrekking hebben op concrete investeringsprojecten.

De artikelen 12 en 13 regelen respectievelijk de procedure voor geschillen over investeringen tussen een investeerder van een partij en een andere partij en die tussen partijen betreffende de interpretatie en de toepassing van deze typeovereenkomst.

De overeenkomstsluitende partijen dienen ernaar te streven geschillen in de mate van het mogelijke door onderhandeling te regelen. Indien een minnelijke schikking onmogelijk blijkt te zijn, bepaalt artikel 12 dat het geschil, naar keuze van de investeerder, voorgelegd wordt aan hetzij de bevoegde rechtsmacht van de staat waar de investering gedaan werd, hetzij aan

internationale arbitrage. Elke partij geeft daartoe haar voorafgaande en onherroepelijke toestemming. Zij houdt in dat de partijen afstand doen van het recht om de uitputting van alle nationale administratieve en rechtsmiddelen te verzoeken. De uitspraken van het scheidsgerecht zijn onherroepelijk en bindend. Geen enkele overeenkomstsluitende partij kan hierbij aanvoeren dat de investeerder vergoed wordt door een verzekering of garantie.

Artikel 13 bepaalt dat, na de mislukking van een minnelijke schikking via diplomatieke weg en via een gemengde commissie, een college van drie scheidsrechters aangesteld wordt. Elke partij duidt één scheidsrechter aan. Deze twee scheidsrechters duiden in onderling overleg een derde scheidsrechter als voorzitter van het college aan. Deze voorzitter is een onderdaan van een derde staat. Indien de scheidsrechters niet op deze wijze kunnen aangesteld worden, kan een partij zulk verzoek richten tot de voorzitter of ondervoorzitter van het Internationaal Gerechtshof. De uitspraken van het college van scheidsrechters zijn definitief en bindend.

Artikel 14 stelt de investeringen die aan de overeenkomst voorafgegaan zijn, gelijk met die investeringen na de inwerkingtreding ervan. De vroegere investeringen worden dus eveneens beschermd.

Artikel 15 bepaalt de inwerkingtreding en de duur van de overeenkomst. De typeovereenkomst treedt een maand na de datum van de uitwisseling van de akten van bekrachtiging in werking. Zij blijft van kracht gedurende een termijn van tien jaar, die zonder voorafgaande opzegging stilzwijgend verlengd wordt.

Afwijkingen van de BLEU-typetekst

De typetekst van de BLEU werd door de partners bijna volledig aanvaard. Alle basisprincipes van de BLEU werden dus goedgekeurd en in de tekst van de overeenkomst opgenomen.

De ondertekende tekst bevat slechts enkele afwijkingen, die hierna toegelicht worden. De meeste verschillen zijn slechts vormelijk.

In de preambule werd een zin toegevoegd waarin staat dat het akkoord de economische samenwerking tussen de BLEU en Libië zal stimuleren.

In artikel 1.1.b) wordt aan “registered office” “residence” toegevoegd.

In artikel 1.2., c), is sprake van prestaties die een economische waarde hebben met betrekking tot de investeringen.

In artikel 1.4 stelt Libië een eigen definitie van “grondgebied” voor.

De artikelen 5 en 6 vangen aan met “Voor de toepassing van deze overeenkomst streven de overeenkomstsluitende partijen ernaar de volgende beginselen toe te passen:”. In punt 4 van deze artikelen staat dat overleg kan gepleegd worden over investeringsaangelegenheden.

Volgens artikel 8.3 dient de wisselkoers in overeenstemming te zijn met de wisselreglementering van de overeenkomstsluitende partijen.

In artikel 12.3 valt, in geval van internationale arbitrage voor de regeling van investeringsgeschillen, het Instituut voor Arbitrage van de Kamer van Koophandel in Stockholm weg.

In artikel 12.3 staat dat de scheidsrechter zal aangeduid worden binnen drie in plaats van twee maanden.

In artikel 14 wordt een paragraaf toegevoegd waarin staat dat de overeenkomst niet van toepassing is op vorderingen die geregeld werden of procedures die ingeleid werden vóór de inwerkingtreding.

Volgens artikel 15.1 kan de overeenkomst opgezegd worden één jaar (in plaats van zes maanden) vóór het aflopen van de geldigheidsdatum.

2. Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)

Op 13 april 2005 sloot de SERV zich aan bij het ontwerp van regeringsbeslissing.

3. Advies van de Raad van State

In zijn advies d.d. 13 oktober 2005 merkt de Raad van State op dat in de preambule gewag gemaakt wordt van de regeringen van België en Luxemburg, van de Vlaamse en Waalse regeringen en van de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het is de eerste keer dat de Raad daarover een opmerking maakt.

Het is wel zo dat de Raad in het verleden reeds opmerkte dat geen verdragen kunnen gesloten worden met de regering van een partnerland. De opeenvolgende Vlaamse ministers en hun administraties hebben de federale overheid daar trouwens meermaals attent op gemaakt.

Juridisch gezien heeft de Raad van State het bij het rechte eind. Verdragen worden inderdaad gesloten door de bevoegde organen van de uitvoerende macht maar zij doen dat namens de rechtspersonen waarvan zij de uitvoerende macht zijn of voor wie zij optreden. Volgens artikel 167, §2, van de Grondwet sluit de Koning de verdragen, met uitzondering van die welke betrekking hebben op aangelegenheden waarvoor de Raden van de gemeenschappen en gewesten bevoegd zijn. Die verdragen worden overeenkomstig artikel 167, §3, van de Grondwet gesloten door de gemeenschaps- en gewestregeringen. Verdragen verbinden evenwel niet enkel de verdragsluitende regering, maar de ganse rechtspersoon, de federale overheid, respectievelijk de gemeenschap of het gewest, met al zijn organen en instellingen.

Ik deel de mening van de Raad van State dat de overeenkomst niet meer eenzijdig kan gewijzigd worden. De onderhandelingen zijn namelijk gesloten en de overeenkomst is ondertekend. Het is beleidsmatig niet verantwoord deze overeenkomst om die reden niet te ratificeren en de onderhandelingen te openen voor een soortgelijke overeenkomst. Ik zal evenwel niet nalaten om de opmerking van de Raad opnieuw onder de aandacht van de Federale Overheidsdienst (FOD) Buitenlandse Zaken te brengen.

Een tweede opmerking van de Raad van State geldt het voorleggen aan het Vlaams Parlement van de Engelse tekst. Alhoewel het juridisch niet verplicht is, legt de Vlaamse Regering, naast de Nederlandse tekst, steeds de versie voor die in geval van geschillen over de interpretatie en de toepassing van de overeenkomst zal gehanteerd worden. In dit geval worden de Nederlandse en de Engelse tekst voorgelegd aan het Vlaams Parlement.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel,

Fientje MOERMAN

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme,

Geert BOURGEOIS

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de Groot Libisch-Arabische Socialistische Volks-Jamahiriyah, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Sirte op 15 februari 2004

De Vlaamse Regering,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel en de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme;

Na beraadslaging,

Besluit:

De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

De overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de Groot Libisch-Arabische Socialistische Volks-Jamahiriyah, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Sirte op 15 februari 2004, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel,

Fientje MOERMAN

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme,

Geert BOURGEOIS

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

SERV Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Brussel, 13 april 2005
50/RVP/dp/brfadvBLEU1

Aan de heer BOURGEOIS Geert
Minister-president van de Vlaamse regering
Vlaams minister Bestuurszaken, Buitenlands Beleid,
Media & Toerisme
Emile Jacqmainlaan 20 - Alhambragebouw

1000 BRUSSEL

Betreft: principiële goedkeuring van het ontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de Groot Libisch-Arabische Socialistische Volks-Jamahiriyah, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Sirte op 15 februari 2004

Mijnheer de Minister,

De Raad heeft de teksten van bovenvermelde ontwerpdecreten ontvangen en doorgenomen en heeft zich op zijn bijeenkomst van 13 april aangesloten bij het ontwerp van de regeringsbeslissing.

In de hoop u hiermee van dienst te zijn geweest, tekenen wij,

met de meeste hoogachting,

Pieter Kerremans
Administrateur-generaal

Ilse Dielen
voorzitter

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

CE

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 39.165/1

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 28 september 2005 door de Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel verzocht haar, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de Groot Libisch-Arabische Socialistische Volks-Jamahiriyah, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Sirte op 15 februari 2004", heeft op 13 oktober 2005 het volgende advies gegeven:

1. In de preambule wordt als verdragsluitende partij gewag gemaakt van de Regering van het Koninkrijk België, zowel handelend in eigen naam als in naam van de Regering van het Groothertogdom Luxemburg en van de Vlaamse en de Waalse Regering en de Regering van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest.

Alhoewel de tekst van de overeenkomst uiteraard niet meer kan worden gewijzigd, kan hier opnieuw de gelegenheid te baat worden genomen om erop te wijzen dat, zo verdragen weliswaar worden gesloten door de bevoegde organen van de uitvoerende macht [1], zij dat doen namens de rechtspersonen waarvan zij de uitvoerende macht zijn of voor wie zij optreden. De verdragsluitende partijen zijn hier dan ook de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Groot Libisch-Arabische Socialistische Volks-Jamahiriya.

2. In fine van het verdrag, na artikel 15, wordt bepaald dat de Nederlandse, de Franse, de Engelse en de Arabische tekst gelijkelijk authentiek zijn, doch dat in geval van verschil in uitlegging de Engelse tekst doorslaggevend is.

Het is derhalve raadzaam ook de Engelse tekst aan de leden van het Vlaams Parlement voor te leggen.

---

[1] Krachtens artikel 167, § 2, van de Grondwet is het overigens de Koning die de daarin bedoelde verdragen sluit.

CE

39.165/1

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT, J. SMETS,	staatsraden,
Mevrouw	A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. P. DEPUYDT, eerste auditeur-wnd. afdelingshoofd.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A. BECKERS

M. VAN DAMME

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

De Vlaamse Regering,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel en de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme;

Na beraadslaging,

Besluit:

De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

De overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de Groot Libisch-Arabische Socialistische Volks-Jamahiriyah, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Sirte op 15 februari 2004, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel, 13 januari 2006.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel,

Fientje MOERMAN

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme,

Geert BOURGEOIS

BIJLAGE

OVEREENKOMST

TUSSEN

DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE,

enerzijds,

EN

DE GROOT LIBISCH-ARABISCHE SOCIALISTISCHE VOLKS-JAMAHIRIYAH,

anderzijds,

INZAKE

DE WEDERZIJDSE BEVORDERING EN BESCHERMING VAN INVESTERINGEN

OVEREENKOMST
TUSSEN
DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE,
enerzijds,
EN
DE GROOT LIBISCH-ARABISCHE SOCIALISTISCHE VOLKS-JAMAHIRIYAH,
anderzijds,
INZAKE
DE WEDERZIJDSE BEVORDERING EN BESCHERMING VAN INVESTERINGEN

DE REGERING VAN HET KONINKRIJK BELGIE,
handelend zowel in eigen naam als in naam van
de Regering van het Groothertogdom Luxemburg, krachtens bestaande overeenkomsten,
de Vlaamse Regering,
de Waalse Regering,
en de Regering van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest,
enerzijds,

en

DE GROOT LIBISCH-ARABISCHE SOCIALISTISCHE VOLKS-JAMAHIRIYAH,

(hierna te noemen "de Overeenkomstsluitende Partijen"),

verlangende hun economische samenwerking te versterken door voor investeringen door investeerders van de ene Overeenkomstsluitende Partij gunstige investeringsvoorwaarden te scheppen op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij,

erkennende dat de bevordering van investeringen en de bescherming ervan krachtens deze Overeenkomst de economische samenwerking tussen de Overeenkomstsluitende Partijen zal stimuleren,

zijn het volgende overeengekomen :

ARTIKEL 1

Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van deze Overeenkomst betekent de term :

1. "Investeerders" :

   a) de "onderdanen", met name elk natuurlijk persoon die volgens de wetgeving van het Koninkrijk België of het Groothertogdom Luxemburg dan wel van de Groot Libisch-Arabische Socialistische Volks-Jamahiriyah wordt beschouwd als een onderdaan van onderscheidenlijk het Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg of van de Groot Libisch-Arabische Socialistische Volks-Jamahiriyah ;

   b) de "ondernemingen", met name elke rechtspersoon die is opgericht in overeenstemming met de wetgeving van het Koninkrijk België of het Groothertogdom Luxemburg dan wel van de Groot Libisch-Arabische Socialistische Volks-Jamahiriyah en waarvan de maatschappelijke zetel gevestigd is op onderscheidenlijk het grondgebied van het Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg of het grondgebied van de Groot Libisch-Arabische Socialistische Volks-Jamahiriyah.

2. "Investeringen" : alle soorten vermogensbestanddelen en elke rechtstreekse of onrechtstreekse inbreng in speciën, natura of diensten, die worden geïnvesteerd of geherinvesteerd in welke economische sector ook.

   Als investeringen in de zin van deze Overeenkomst gelden in het bijzonder, doch niet uitsluitend :

   alsmede andere zakelijke rechten zoals hypotheken,
   en van vruchtgebruik en soortgelijke rechten ;

   b) aandelen, maatschappelijke aandelen en alle andere vormen van deelneming, met inbegrip van minderheidsdeelnemingen dan wel onrechtstreekse deelnemingen, in bedrijven die zijn opgericht op het grondgebied van een der Overeenkomstsluitende Partijen ;

   c) obligaties, tegoeden en gelijk welke prestatie die een economische waarde heeft met betrekking tot de investering ;

   d) auteursrechten, rechten van industriële eigendom, technische werkwijzen, handelsnamen en goodwill ;

   e) publiekrechtelijke of contractuele concessies, waaronder die tot het opsporen, ontwikkelen, winnen of exploiteren van natuurlijke rijkdommen.

   Veranderingen in de rechtsvorm waarin vermogensbestanddelen en kapitaal werden geïnvesteerd of geherinvesteerd doen geen afbreuk aan de omschrijving ervan als "investering" als bedoeld in deze Overeenkomst.

3. "Opbrengst" : de bedragen die een investering oplevert, en met name, doch niet uitsluitend, winst, rente, vermogensaanwas, dividenden, royalty's en uitkeringen.

4. a) met betrekking tot "het grondgebied van het Koninkrijk België" en "het grondgebied van het Groothertogdom Luxemburg" is de term van toepassing op het grondgebied van het Koninkrijk België en het grondgebied van het Groothertogdom Luxemburg evenals de zeegebieden, d.w.z. de gebieden op en onder zee die zich voorbij de territoriale wateren van het Koninkrijk België uitstrekken en waarin het, overeenkomstig het internationaal recht, soevereine rechten en rechtsmacht uitoefent met het oog op de opsporing, de winning en het behoud van de natuurlijke rijkdommen ;

   b) met betrekking tot "het grondgebied van de Groot Libisch-Arabische Socialistische Volks-Jamahiriyah", betekent de term het gebied dat binnen de landsgrenzen valt alsmede de zee, de zeebodem en de ondergrond daarvan waarover de Groot Libisch-Arabische Socialistische Volks-Jamahiriyah overeenkomstig zijn nationale wetgeving en voorschriften en het internationaal recht soevereiniteit, soevereine rechten of rechtsmacht uitoefent.

5. Onder "milieuwetgeving" wordt verstaan de wetten of regelgeving die van kracht zijn op het grondgebied van de contracterende partijen of bepalingen ervan die in de eerste plaats gericht zijn op de bescherming van het milieu, of op het voorkomen van een gevaar voor het leven of de gezondheid van mens, dier en planten, door :

   a) het voorkomen, verminderen of beheersen van de introductie, de lozing of de emissie van verontreinigende stoffen of contaminanten ;

   b) de controle op chemicaliën, stoffen, materialen en afvalstoffen die gevaarlijk of schadelijk zijn voor het milieu, en de verspreiding van daarmee verband houdende informatie ;

   c) de bescherming of de instandhouding van in het wild levende dier- en plantensoorten met inbegrip van bedreigde soorten, hun habitat en de speciaal beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de Overeenkomstsluitende Partijen.

an de wetten of regelgeving die van kracht zijn op het grondgebied van de contracterende partijen of bepalingen ervan die rechtstreeks verband houden met de onderstaande internationaal erkende rechten van werknemers :

   a) het recht op vereniging ;

   b) het recht om zich te organiseren en collectief te onderhandelen ;

   c) een verbod op het gebruik maken van enige vorm van gedwongen of verplichte arbeid ;

   d) een minimumleeftijd voor de toelating van kinderen tot arbeid ;

   e) aanvaardbare arbeidsomstandigheden met betrekking tot minimumloon, arbeidsduur en arbeidsveiligheid en gezondheid.

ARTIKEL 2

Bevordering van investeringen

1. Elke Overeenkomstsluitende Partij bevordert investeringen van investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij op haar grondgebied en laat zodanige investeringen toe overeenstemming met haar wetgeving.

2. Elke Overeenkomstsluitende Partij staat in het bijzonder het sluiten en uitvoeren van licentieovereenkomsten en overeenkomsten inzake commerciële, administratieve of technische bijstand toe, voor zover deze activiteiten verband houden met zodanige investeringen.

ARTIKEL 3

Bescherming van investeringen

1. Alle investeringen, zij het rechtstreekse of onrechtstreekse, door investeerders van een der Overeenkomstsluitende Partijen genieten op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij een eerlijke en rechtvaardige behandeling.

2. Onder voorbehoud van maatregelen die noodzakelijk zijn voor de handhaving van de openbare orde, genieten deze investeringen een voortdurende bescherming en zekerheid, met uitsluiting van elke onredelijke of discriminatoire maatregel die, in rechte of in feite, het beheer, de instandhouding, het gebruik, het genot of de liquidatie van deze investeringen zou kunnen belemmeren.

ARTIKEL 4

Nationale behandeling en meest begunstigde natie

1. In alle aangelegenheden met betrekking tot de behandeling van investeringen genieten de investeerders van elke Overeenkomstsluitende Partij op het grondgebied van de andere [illegible] leling van meest begunstigde natie.

2. [illegible] er, het onderhoud, het gebruik, het genot en de verkoop of een andere vorm van vervreemding van investeringen dient elke Overeenkomstsluitende Partij op haar grondgebied aan de investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij een behandeling toe te kennen die niet minder gunstig is dan de behandeling die wordt toegekend aan haar eigen investeerders of de investeerders van een andere Staat, indien deze gunstiger is.

3. Deze behandeling omvat evenwel niet de voorrechten die door een Overeenkomstsluitende Partij worden verleend aan de investeerders van een derde Staat op grond van zijn lidmaatschap van of associatie met een vrijhandelszone, een douane-unie, een gemeenschappelijke markt of een andere vorm van regionale economische organisatie.

4. Het bepaalde in dit artikel is niet van toepassing op belastingzaken.

ARTIKEL 5

Milieu

Voor de toepassing van deze Overeenkomst streven de Overeenkomstsluitende Partijen ernaar de volgende beginselen toe te passen :

1. Erkennend dat elke Overeenkomstsluitende Partij het recht heeft om zelf het nationaal niveau van milieubescherming te bepalen en zelf het beleid en de prioriteiten op het gebied van milieu en ontwikkeling vast te leggen, en dienovereenkomstig milieuwetten aan te nemen dan wel te wijzigen, dient het streven van elke Overeenkomstsluitende Partij gericht te zijn op een wetgeving die een hoge graad van milieubescherming biedt alsmede op een stelselmatige verbetering van bedoelde wetgeving.

2. De Overeenkomstsluitende Partijen erkennen dat het niet passend is nationale milieuwetten te versoepelen met het oog op de bevordering van investeringen. In dit opzicht zal elke Overeenkomstsluitende Partij ervoor zorgen dat geen vrijstelling van bedoelde wetgeving wordt verleend noch afbreuk wordt aan gedaan en dat evenmin wordt aangeboden vrijstelling van bedoelde wetgeving te verlenen noch afbreuk aan te doen met het oogmerk het tot stand te brengen, behouden of uitbreiden van een investering op haar grondgebied te bevorderen.

3. De Overeenkomstsluitende Partijen bevestigen andermaal de verplichtingen die ze krachtens internationale milieuovereenkomsten hebben. Zij verzekeren dat hun nationale wetgeving voorziet in de erkenning en naleving van zodanige verplichtingen.

4. De Overeenkomstsluitende Partijen erkennen dat onderlinge samenwerking meer mogelijkheden biedt om tot betere milieunormen te komen. Op verzoek van één der partijen stemt de andere partij ermee in dat regeringsvertegenwoordigers bijeenkomen om overleg te plegen over onder dit artikel ressorterende investeringsaangelegenheden waarmee investeerders van de Overeenkomstsluitende Partijen te maken hebben.

ARTIKEL 6

Arbeid

streven de Overeenkomstsluitende Partijen ernaar de volgende beginselen toe te passen :

1. Erkennend dat elke Overeenkomstsluitende Partij het recht heeft om zelf nationale arbeidsnormen vast te leggen, en dienovereenkomstig haar eigen arbeidswetgeving aan te nemen dan wel te wijzigen, dient het streven van elke Overeenkomstsluitende Partij gericht te zijn op een wetgeving die arbeidsnormen vastlegt in overeenstemming met de internationaal erkende rechten van werknemers, als bedoeld in het zesde lid van Artikel 1, alsmede op een daartoe strekkende verbetering van bedoelde normen.

2. De Overeenkomstsluitende Partijen erkennen dat het niet passend is de nationale arbeidswetgeving te versoepelen met het oog op de bevordering van investeringen. In dit opzicht zal elke Overeenkomstsluitende Partij ervoor zorgen dat geen vrijstelling van bedoelde wetgeving wordt verleend noch afbreuk wordt aan gedaan en dat evenmin wordt aangeboden vrijstelling van bedoelde wetgeving te verlenen noch afbreuk aan te doen met het oogmerk het tot stand te brengen, behouden of uitbreiden van een investering op haar grondgebied te bevorderen.

3. De Overeenkomstsluitende Partijen bevestigen andermaal hun verplichtingen als lid van de Internationale Arbeidsorganisatie alsmede de verplichtingen die ze krachtens de Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work and its Follow-up van de IAO hebben. Zij verzekeren dat hun nationale wetgeving voorziet in de erkenning en naleving van zodanige arbeidsnormen en internationaal erkende rechten van werknemers als vermeld in het zesde lid van Artikel 1.

4. De partijen erkennen dat onderlinge samenwerking meer mogelijkheden biedt om tot betere arbeidsnormen te komen. Op verzoek van één der partijen stemt de andere partij in met een bijeenkomst van regeringsvertegenwoordigers om overleg te plegen over enige onder dit artikel ressorterende investeringsaangelegenheid waar investeerders van de Overeenkomstsluitende Partijen mee te maken hebben.

ARTIKEL 7

Ontneming en eigendomsbeperking

1. Elke Overeenkomstsluitende Partij verbindt zich geen enkele maatregel tot onteigening of nationalisatie noch enige andere maatregel te treffen die tot gevolg heeft dat aan de investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij rechtstreeks of onrechtstreeks de hun toebehorende investeringen op haar grondgebied worden ontnomen.

2. Wanneer om redenen van openbaar nut, veiligheid of nationaal belang van het bepaalde in het eerste lid moet worden afgeweken, dienen de volgende voorwaarden te worden vervuld :

   a) de maatregelen worden genomen met inachtneming van een behoorlijke rechtsgang ;

   b) de maatregelen zijn niet discriminatoir of in strijd met bijzondere verbintenissen ;

   c) de maatregelen gaan vergezeld van voorzieningen voor de betaling van een billijke en reële schadeloosstelling.

3. Het bedrag van de schadeloosstelling komt overeen met de marktwaarde van de investeringen op de dag voordat de maatregelen werden genomen of bekendgemaakt.

   d in de munt van de Staat waarvan de investeerder
   lbare munt. Ze moet zonder vertraging worden betaald en moet vrij kunnen worden overgemaakt. Ze levert rente op tegen een gewone commerciële rentevoet vanaf de datum van de vaststelling van het bedrag tot de datum van uitbetaling.

4. Aan investeerders van de ene Overeenkomstsluitende Partij die verliezen lijden met betrekking tot hun investeringen wegens oorlog of een ander gewapend conflict, revolutie, een nationale noodtoestand of opstand op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij, wordt door laatstgenoemde, wat de restitutie, schadevergoeding, schadeloosstelling of een andere regeling betreft, een behandeling toegekend die ten minste gelijk is aan die welke aan investeerders van de meest begunstigde natie wordt verleend.

ARTIKEL 8

Overmakingen

1. Elke Overeenkomstsluitende Partij verleent de investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij de toelating om alle met een investering verband houdende uitkeringen vrij over te maken. Deze omvatten in het bijzonder :

   a) bedragen bestemd om de investering tot stand te brengen, te behouden of uit te breiden

b) bedragen bestemd voor het nakomen van contractuele verbintenissen, met inbegrip van de bedragen die nodig zijn voor de terugbetaling van leningen, royalty's en andere betalingen voortvloeiend uit licenties, franchises, concessies en andere soortgelijke rechten, alsmede de bezoldiging van het geëxpatrieerd personeel ;

c) de opbrengst van investeringen ;

d) de opbrengst van de gehele of gedeeltelijke liquidatie van de investeringen, met inbegrip van meerwaarden of verhogingen van het geïnvesteerd kapitaal ;

e) de in toepassing van Artikel 7 uitgekeerde schadeloosstelling.

2. De onderdanen van elke Overeenkomstsluitende Partij die uit hoofde van een investering toelating hebben gekregen om op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij te werken, is het tevens toegestaan een passend deel van hun verdiensten over te maken naar hun land van herkomst.

3. De overmakingen gebeuren in vrij inwisselbare munt, tegen de koers die op de datum van overmaking van toepassing is op contante transacties in de gebruikte munt, overeenkomstig de deviezenvoorschriften van de Overeenkomstsluitende Partij waar de investeringen zijn gedaan.

4 Elke Overeenkomstsluitende Partij verleent de toelating die vereist is om de overmaking onverwijld uit te voeren, zonder andere lasten dan de gebruikelijke bankkosten.

ARTIKEL 9

Subrogatie

1. Indien een der Overeenkomstsluitende Partijen of één van haar openbare instellingen een schadeloosstelling uitkeert aan haar eigen investeerders op grond van een voor een investering verleende waarborg, erkent de andere Overeenkomstsluitende Partij dat de eerstgenoemde Overeenkomstsluitende Partij of de desbetreffende openbare instelling in de rechten van de investeerders is getreden.

2. In verband met de overgedragen rechten kan de andere Overeenkomstsluitende Partij jegens de verzekeraar die in de rechten van de schadeloosgestelde investeerders is getreden, de verplichtingen laten gelden die wettelijk of contractueel op de investeerders rusten.

ARTIKEL 10

Toepasbare regels

Wanneer een vraagstuk omtrent investeringen wordt geregeld bij deze Overeenkomst en bij de nationale wetgeving van één Overeenkomstsluitende Partij dan wel bij internationale overeenkomsten waarbij de Partijen partij zijn of op een later tijdstip kunnen worden, kunnen de investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij aanspraak maken op de bepalingen die voor hen het meest gunstig zijn.

ARTIKEL 11

Bijzondere overeenkomsten

1. Investeringen waarvoor een bijzondere overeenkomst is gesloten tussen de ene Overeenkomstsluitende Partij en investeerders van de andere Partij zijn onderworpen aan de bepalingen van deze Overeenkomst en aan die van de bijzondere overeenkomst.

2. Elke Overeenkomstsluitende Partij verbindt zich de door haar aangegane verbintenissen ten aanzien van investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij te allen tijde na te komen.

ARTIKEL 12

Regeling van investeringsgeschillen

1. Van elk investeringsgeschil tussen een investeerder van de ene Overeenkomstsluitende Partij en de andere Overeenkomstsluitende Partij wordt schriftelijk kennis gegeven door de eerste Partij die een vordering instelt. De kennisgeving gaat vergezeld van een behoorlijk toegelichte nota.

   De Partijen dienen ernaar te streven geschillen in de mate van het mogelijke door onderhandeling te regelen, indien nodig door deskundig advies in te winnen van een derde partij of anders door middel van bemiddeling tussen de Overeenkomstsluitende Partijen langs diplomatieke weg.

2. Wanneer de bij het geschil betrokken partijen niet rechtstrecks tot een minnelijke schikking [illegible] bemiddeling langs diplomatieke weg hebben kunnen [illegible] gst van de kennisgeving, wordt het, naar keuze van de [illegible] bevoegde rechtsmacht van de Staat waar de investering werd gedaan, hetzij aan internationale arbitrage.

   Elke Overeenkomstsluitende Partij geeft daartoe haar voorafgaande en onherroepelijke toestemming elk geschil aan zodanige arbitrage te onderwerpen. Deze toestemming houdt in dat beide Partijen afstand doen van het recht om de uitputting van alle nationale administratieve en rechtsmiddelen te verzoeken.

3. In geval van internationale arbitrage, wordt het geschil naar keuze van de investeerder voorgelegd aan één van de volgende instellingen :

   - een scheidsgerecht ad hoc, ingesteld volgens de arbitrage-regels van de Commissie van de Verenigde Naties voor Internationaal Handelsrecht (U.N.C.I.T.R.A.L.) ;

   - het Internationale Centrum voor Beslechting van Investeringsgeschillen (I.C.S.I.D.), dat is opgericht krachtens het Verdrag inzake de beslechting van geschillen met betrekking tot investeringen tussen Staten en onderdanen van andere Staten, dat op 18 maart 1965 te Washington voor ondertekening werd opengesteld, wanneer elke Staat die Partij is bij de onderhavige Overeenkomst partij is geworden bij bedoeld Verdrag. Zolang niet aan deze voorwaarde is voldaan, stemt elke Overeenkomstsluitende Partij ermee in dat het geschil aan arbitrage wordt onderworpen overeenkomstig het bepaalde in de Aanvullende Voorziening van het I.C.S.I.D ;

   - het Scheidsgerecht van de Internationale Kamer van Koophandel te Parijs ;

Indien wordt overgegaan tot de arbitrageprocedure op initiatief van een Overeenkomstsluitende Partij, verzoekt die Partij de betrokken investeerder schriftelijk het scheidsgerecht aan te wijzen waaraan het geschil zal worden voorgelegd.

4. Geen van de bij een geschil betrokken Overeenkomstsluitende Partijen, zal in enig stadium van de arbitrageprocedure of van de uitvoering van een scheidsrechterlijke uitspraak als verweer kunnen aanvoeren dat de investeerder die tegenpartij is bij het geschil, een vergoeding ter uitvoering van een verzekeringspolis of van de in Artikel 9 van deze Overeenkomst vermelde waarborg heeft ontvangen, die het geheel of een gedeelte van zijn verliezen dekt.

5. De uitspraken van het scheidsgerecht zijn onherroepelijk en bindend voor de partijen bij het geschil. Elke Overeenkomstsluitende Partij verbindt zich ertoe ze uit te voeren overeenkomstig haar nationale wetgeving.

ARTIKEL 13

Geschillen tussen de Overeenkomstsluitende Partijen betreffende de uitlegging of toepassing van deze Overeenkomst

1. Geschillen betreffende de uitlegging of toepassing van deze Overeenkomst worden zoveel mogelijk langs diplomatieke weg beslecht.

2. Wanneer een geschil niet langs diplomatieke weg kan worden beslecht, wordt het voorgelegd aan een gemengde commissie bestaande uit vertegenwoordigers van beide Partijen. Deze Commissie komt op verzoek van de meest gerede Partij en zonder onnodige vertraging bijeen.

3. Indien de gemengde commissie het geschil niet kan regelen, wordt het op verzoek van een der Overeenkomstsluitende Partijen onderworpen aan een scheidsgerecht dat voor elk geval [illegible] samengesteld :

[illegible] noemt één scheidsman binnen een tijdvak van drie maanden vanaf de datum waarop een der Overeenkomstsluitende Partijen de andere Overeenkomstsluitende Partij in kennis heeft gesteld van haar voornemen het geschil aan arbitrage te onderwerpen. Binnen drie maanden na hun benoeming benoemen de twee scheidsmannen in onderlinge overeenstemming een onderdaan van een derde Staat tot voorzitter van het scheidsgerecht.

Indien deze termijnen worden overschreden, kan een der Overeenkomstsluitende Partijen de President van het Internationale Gerechtshof verzoeken de noodzakelijke benoeming(en) te verrichten.

Indien de Voorzitter van het Internationale Gerechtshof onderdaan is van een Overeenkomstsluitende Partij of van een Staat waarmee een der Overeenkomstsluitende Partijen geen diplomatieke banden heeft of indien hij om een andere reden verhinderd is genoemde functie uit te oefenen, wordt de Vice-President van het Internationale Gerechtshof verzocht de benoeming(en) te verrichten.

4. Het aldus samengesteld scheidsgerecht stelt zijn eigen procedureregels vast. Het doet uitspraak bij meerderheid van stemmen ; de uitspraken zijn onherroepelijk en bindend voor de Overeenkomstsluitende Partijen.

5. Elke Overeenkomstsluitende Partij draagt de kosten van de door haar benoemde scheidsman. De kosten die voortvloeien uit de benoeming van de derde scheidsman en de ambtelijke kosten van het gerecht worden gelijkelijk door de Overeenkomstsluitende Partijen gedragen.

ARTIKEL 14

Vorige investeringen

Deze Overeenkomst is eveneens van toepassing op investeringen die vóór de inwerkingtreding van deze Overeenkomst werden gedaan door investeerders van een Overeenkomstsluitende Partij op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij, in overeenstemming met de wetten en voorschriften van laatstgenoemde.

Deze Overeenkomst is niet van toepassing op vorderingen die werden geregeld of procedures die werden ingeleid voor de inwerkingtreding van de Overeenkomst.

ARTIKEL 15

Inwerkingtreding en duur

1. Deze Overeenkomst treedt in werking een maand na de datum waarop de Overeenkomstsluitende Partijen de akten van bekrachtiging hebben uitgewisseld. Ze blijft van kracht gedurende een tijdvak van tien jaar.

   Tenzij ten minste één jaar vóór de datum van het verstrijken van de geldigheidsduur door een van beide Overeenkomstsluitende Partijen mededeling van beëindiging is gedaan, wordt deze Overeenkomst telkens stilzwijgend verlengd voor een tijdvak van tien jaar, met dien verstande dat elke Overeenkomstsluitende Partij zich het recht voorbehoudt de Overeenkomst te beëindigen met inachtneming van een opzegtermijn van ten minste één jaar vóór de datum van het verstrijken van de lopende termijn van geldigheid.

   de datum van beëindiging van de Overeenkomst zijn
   nde een tijdvak van tien jaar vanaf de datum van
   beëindiging.

GEDAAN te , op februari 2004, in tweevoud in de Nederlandse, de Franse, de Engelse en de Arabische taal, zijnde alle teksten gelijkelijk authentiek. In geval van verschil in uitlegging is de Engelse tekst doorslaggevend.

VOOR DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE :

Voor de Regering van het Koninkrijk België handelend zowel in eigen naam als in naam van de Regering van het Groothertogdom Luxemburg :
Voor de Vlaamse Regering :
Voor de Waalse Regering :
Voor de Regering van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest :

LOUIS MICHEL

VOOR DE REGERING VAN DE GROOT LIBISCH-ARABISCHE SOCIALISTISCHE VOLKS-JAMAHIRIYAH :

ABDURRAHMAN MOHAMED SHALGAM

AGREEMENT

BETWEEN

THE BELGO-LUXEMBURG ECONOMIC UNION,

on the one hand,

AND

THE GREAT SOCIALIST PEOPLE'S LIBYAN ARAB JAMAHIRIYA,

on the other hand,

ON THE RECIPROCAL PROMOTION AND PROTECTION OF INVESTMENTS

AGREEMENT
BETWEEN
THE BELGO-LUXEMBURG ECONOMIC UNION,
on the one hand,
AND
THE GREAT SOCIALIST PEOPLE'S LIBYAN ARAB JAMAHIRIYA,
on the other hand,
ON THE RECIPROCAL PROMOTION AND PROTECTION OF INVESTMENTS

THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF BELGIUM,
acting both in its own name and in the name of
the Government of the Grand-Duchy of Luxemburg, by virtue of existing agreements,
the Walloon Government,
the Flemish Government,
and the Government of the Region of Brussels-Capital,
on the one hand,

and

THE GREAT SOCIALIST PEOPLE'S LIBYAN ARAB JAMAHIRIYA,

(hereinafter referred to as "the Contracting Parties"),

desiring to strengthen their economic cooperation by creating favourable conditions for investments by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party,

recognising that the promotion of investments and its protection according to this agreement will stimulate the economic cooperation between the Contracting Parties,

have agreed as follows :

ARTICLE 1

Definitions

For the purpose of this Agreement,

1. The term "investors" shall mean :

   a) the "nationals", i.e. any natural person who, according to the legislation of the Kingdom of Belgium, of the Grand-Duchy of Luxemburg or of the Great Socialist People's Libyan Arab Jamahiriya, is considered as a citizen of the Kingdom of Belgium, of the Grand-Duchy of Luxemburg or of the Great Socialist People's Libyan Arab Jamahiriya respectively ;

   b) the "companies", i.e. any legal person constituted in accordance with the legislation of the Kingdom of Belgium, of the Grand-Duchy of Luxemburg or of the Great Socialist People's Libyan Arab Jamahiriya and having its registered office and residence in the territory of the Kingdom of Belgium, of the Grand-Duchy of Luxemburg or of the Great Socialist People's Libyan Arab Jamahiriya respectively.

2. The term "investments" shall mean any kind of assets and any direct or indirect contribution in cash, in kind or in services, invested or reinvested in any sector of economic activity.

   The following shall more particularly, though not exclusively, be considered as investments for the purpose of this Agreement :

   a) movable and immovable property as well as any other rights in rem, such as mortgages, liens, pledges, usufruct and similar rights ;

   other kind of shareholdings, including minority or
   uted in the territory of one Contracting Party ;

   c) bonds, claims to money and to any performance having an economic value, related to the investment ;

   d) copyrights, industrial property rights, technical processes, trade names and goodwill ;

   e) concessions granted under public law or under contract, including concessions to explore, develop, extract or exploit natural resources.

   Changes in the legal form in which assets and capital have been invested or reinvested shall not affect their designation as "investments" for the purpose of this Agreement.

3. The term "returns" shall mean the proceeds of an investment and shall include in particular, though not exclusively, profits, interests, capital increases, dividends, royalties and fees.

4. a) with the respect to the territory of the Kingdom of Belgium and to the territory of the Grand-Duchy of Luxemburg the term shall apply to the territory of the Kingdom of Belgium and to the territory of the Grand-Duchy of Luxemburg, as well as to the maritime areas, i.e. the marine and underwater areas which extend beyond the territorial waters of the Kingdom of Belgium upon which it exercises, in accordance with international law, its sovereign rights and its jurisdiction for the purpose of exploring, exploiting and preserving natural resources ;

b) with respect to the territory of the Socialist People's Libyan Arab Jamahiriya the term shall apply to the area encompassed by land boundaries as well as sea, seabed and its subsoil beyond the territorial sea over which the Socialist People's Libyan Arab Jamahiriya exercises, in accordance with its national laws and regulations and international law, sovereign rights or jurisdiction ;

5. The terms "environmental laws" shall mean the laws and regulations, or provision thereof, in force in the Contracting Parties, the primary purpose of which is the protection of the environment, or the prevention of a danger to human, animal, or plant life or health, through :

a) the prevention, abatement or control of the release, discharge, or emission of pollutants or environmental contaminants ;

b) the control of environmentally hazardous or toxic chemicals, substances, materials and wastes, and the dissemination of information related thereto ;

c) the protection or conservation of wild flora or fauna, including endangered species, their habitat, and specially protected natural areas in the Contracting Party's territory.

6. The terms "labor laws" shall mean laws and regulations, or provisions thereof, in force in the Contracting Parties, that are directly related to the following internationally recognised labor rights :

a) the right of association ;

b) the right to organise and bargain collectively ;

c) a prohibition on the use of any form of forced or compulsory labor ;

d) a minimum age for the employment of children ;

e) acceptable conditions of work with respect to minimum wages, hours of work, and

ARTICLE 2

Promotion of investments

1. Each Contracting Party shall promote investments in its territory by investors of the other Contracting Party and shall accept such investments in accordance with its legislation.

2. In particular, each Contracting Party shall authorise the conclusion and the fulfilment of license contracts and commercial, administrative or technical assistance agreements, as far as these activities are in connection with such investments.

ARTICLE 3

Protection of investments

1. All investments made by investors of one Contracting Party shall enjoy a fair and equitable treatment in the territory of the other Contracting Party.

2. Except for measures required to maintain public order, such investments shall enjoy continuous protection and security, i.e. excluding any unjustified or discriminatory measure which could hinder, either in law or in practice, the management, maintenance, use, possession or liquidation thereof.

ARTICLE 4

National treatment and most favoured nation

1. In all matters relating to the treatment of investments the investors of each Contracting Party shall enjoy national treatment and most-favoured-nation treatment in the territory of the other Party.

2. With respect to the operation, management, maintenance, use, enjoyment and sale or other disposal of investments, each Contracting Party shall accord, on its territory, to investors of the other Contracting Party, treatment no less favourable than that granted to its own investors or to investors of any other State if the latter is more favourable.

3. This treatment shall not include the privileges granted by one Contracting Party to investors of a third State by virtue of its participation or association in a free trade zone, customs union, common market or any other form of regional economic organisation.

4. The provisions of this article do not apply to tax matters.

ARTICLE 5

Environment

For the purpose of this Agreement, the Contracting Parties shall strive to apply the following principles :

1. Recognising the right of each Contracting Party to establish its own levels of domestic environmental protection and environmental development policies and priorities, and to adopt or modify accordingly its environmental laws, each Contracting Party shall strive to ensure that its laws provide for high levels of environmental protection and shall strive to continue to improve those laws.

2. The Contracting Parties recognise that it is inappropriate to encourage investment by relaxing domestic environmental laws. Accordingly, each Contracting Party shall strive to ensure that it does not waive or otherwise derogate from, or offer to waive or otherwise derogate from, such laws as an encouragement for the establishment, maintenance or expansion in its territory of an investment.

3. The Contracting Parties reaffirm their commitments under the international environmental agreements, which they have accepted. They shall strive to ensure that such commitments are fully recognised and implemented by their domestic laws.

4. The Contracting Parties recognise that co-operation between them provides enhanced opportunities to improve environmental protection standards. Upon request by either Contracting Party, the other Contracting Party shall accept to hold expert consultations on any investment matters involving investors of the Contracting Parties and falling under the purpose of this Article.

ARTICLE 6

Labor

For the purpose of this Agreement, the Contracting Parties shall strive to apply the following principles :

1. Recognising the right of each Contracting Party to establish its own domestic labor standards, and to adopt or modify accordingly its labor laws, each Contracting Party shall strive to ensure that its laws provide for labor standards consistent with the internationally recognised labor rights set forth in paragraph 6 of Article 1 and shall strive to improve those standards in that light.

2. The Contracting Parties recognise that it is inappropriate to encourage investment by relaxing domestic labor laws. Accordingly, each Contracting Party shall strive to ensure that it does not waive or otherwise derogate from, or offer to waive or otherwise derogate from, such laws as an encouragement for the establishment, maintenance or expansion in its territory of an investment.

3. The Contracting Parties reaffirm their obligations as members of the International Labor Organisation and their commitments under the International Labor Organisation Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work and its Follow-up. The Contracting Parties shall s and the internationally recognised labor rights set nised and protected by domestic law.

4. The Contracting Parties recognise that co-operation between them provides enhanced opportunities to improve labor standards. Upon request by either Contacting Party, the other Contracting Party shall accept to hold expert consultations on any investment matters involving investors of the Contracting Parties and falling under the purpose of this Article.

ARTICLE 7

Deprivation and limitation of ownership

1. Each Contracting Party undertakes not to adopt any measure of expropriation or nationalisation or any other measure having the effect of directly or indirectly dispossessing the investors of the other Contracting Party of their investments in its territory.

2. If reasons of public purpose, security or national interest require a derogation from the provisions of paragraph 1, the following conditions shall be complied with :

   a) the measures shall be taken under due process of law ;

   b) the measures shall be neither discriminatory, nor contrary to any specific commitments ;

c) the measures shall be accompanied by provisions for the payment of a adequate and effective compensation.

3. Such compensation shall amount to the actual value of the investments on the day before the measures were taken or became public.

Such compensation shall be paid in the currency of the State of which the investor is a national or in any other convertible currency. It shall be paid without delay and shall be freely transferable. It shall bear interest at the normal commercial rate from the date of the determination of its amount until the date of its payment.

4. Investors of one Contracting Party whose investments suffer losses owing to war or other armed conflict, revolution, a state of national emergency or revolt in the territory of the other Contracting Party shall be granted by the latter Contracting Party a treatment, as regards restitution, indemnification, compensation or other settlement, at least equal to that which the latter Contracting Party grants to the investors of the most favoured nation.

ARTICLE 8

Transfers

1. Each Contracting Party shall grant to investors of the other Contracting Party the free transfer of all payments relating to an investment, including more particularly :

a) amounts necessary for establishing, maintaining or expanding the investment ;

b) amounts necessary for payments under a contract, including amounts necessary for repayment of loans, royalties and other payments resulting from licences, franchises, concessions and other similar rights, as well as salaries of expatriate personnel ;

c) proceeds from investments ;

d) proceeds from the total or partial liquidation of investments, including capital gains or increases in the invested capital ;

e) compensation paid pursuant to Article 7.

2. The nationals of each Contracting Party who have been authorised to work in the territory of the other Contracting Party in connection with an investment shall also be permitted to transfer an appropriate portion of their earnings to their country of origin.

3. Transfers shall be made in a freely convertible currency at the rate applicable on the day transfers are made to spot transactions in the currency used, according to the exchange regulations of the Contracting Party in which the investments took place.

4. Each Contracting Party shall issue the authorisations required to ensure that the transfers can be made without undue delay, with no other expenses than the usual banking costs.

ARTICLE 9

Subrogation

1. If one Contracting Party or any public institution of this Party pays compensation to its own investors pursuant to a guarantee providing coverage for an investment, the other Contracting Party shall recognise that the former Contracting Party or the public institution concerned is subrogated into the rights of the investors.

2. As far as the transferred rights are concerned, the other Contracting Party shall be entitled to invoke against the insurer who is subrogated into the rights of the indemnified investors the obligations of the latter under law or contract.

ARTICLE 10

Applicable regulations

If an issue relating to investments is covered both by this Agreement and by the national legislation of one Contracting Party or by international conventions, existing or to be subscribed to by the Parties in the future, the investors of the other Contracting Party shall be entitled to avail themselves of the provisions that are the most favourable to them.

ARTICLE 11

agreements

1. Investments made pursuant to a specific agreement concluded between one Contracting Party and investors of the other Party shall be covered by the provisions of this Agreement and by those of the specific agreement.

2. Each Contracting Party undertakes to ensure at all times that the commitments it has entered into vis-à-vis investors of the other Contracting Party shall be observed.

ARTICLE 12

Settlement of investment disputes

1. Any investment dispute between an investor of one Contracting Party and the other Contracting Party shall be notified in writing by the first party to take action. The notification shall be accompanied by a sufficiently detailed memorandum.

   As far as possible, the Parties shall endeavour to settle the dispute through negotiations, if necessary by seeking expert advice from a third party, or by conciliation between the Contracting Parties through diplomatic channels.

2. In the absence of an amicable settlement by direct agreement between the parties to the dispute or by conciliation through diplomatic channels within six months from the notification, the dispute shall be submitted, at the option of the investor, either to the competent jurisdiction of the State where the investment was made, or to international arbitration.

   To this end, each Contracting Party agrees in advance and irrevocably to the settlement of any dispute by this type of arbitration. Such consent implies that both Parties waive the right to demand that all domestic administrative or judiciary remedies be exhausted.

3. In case of international arbitration, the dispute shall be submitted for settlement by arbitration to one of the hereinafter mentioned organisations, at the option of the investor :

   - an ad hoc arbitral tribunal set up according to the arbitration rules laid down by the United Nations Commission on International Trade Law (U.N.C.I.T.R.A.L.) ;

   - the International Centre for the Settlement of Investment Disputes (I.C.S.I.D.), set up by the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States, opened for signature at Washington on March 18, 1965, when each State party to this Agreement has become a party to the said Convention. As long as this requirement is not met, each Contracting Party agrees that the dispute shall be submitted to arbitration pursuant to the Rules of the Additional Facility of the I.C.S.I.D. ;

   - the Arbitral Court of the International Chamber of Commerce in Paris ;

   If the arbitration procedure has been introduced upon the initiative of a Contracting Party, this Party shall request the investor involved in writing to designate the arbitration organisation to which the dispute shall be referred.

4. At any stage of the arbitration proceedings or of the execution of an arbitral award, none of the Contracting Parties involved in a dispute shall be entitled to raise as an objection the fact that in the dispute has received compensation totally or insurance policy or to the guarantee provided for in Article 9 of this Agreement.

5. The arbitral awards shall be final and binding on the parties to the dispute. Each Contracting Party undertakes to execute the awards in accordance with its national legislation.

ARTICLE 13

Disputes between the Contracting Parties relating to the interpretation or application of this Agreement

1. Any dispute relating to the interpretation or application of this Agreement shall be settled as far as possible through diplomatic channels.

2. In the absence of a settlement through diplomatic channels, the dispute shall be submitted to a joint commission consisting of representatives of the two Parties ; this commission shall convene without undue delay at the request of the first party to take action.

3. If the joint commission cannot settle the dispute, the latter shall be submitted, at the request of either Contracting Party, to an arbitration court set up as follows for each individual case :

Each Contracting Party shall appoint one arbitrator within a period of three months from the date on which either Contracting Party has informed the other Party of its intention to submit the dispute to arbitration. Within a period of three months following their appointment, two arbitrators shall appoint by mutual agreement a national of a third State as chairman of the arbitration court.

If these time limits have not been complied with, either Contracting Party shall request the President of the International Court of Justice to make the necessary appointment(s).

If the President of the International Court of Justice is a national of either Contracting Party or of a State with which one of the Contracting Parties has no diplomatic relations or if, for any other reason, he cannot exercise this function, the Vice-President of the International Court of Justice shall be requested to make the appointment(s).

4. The court thus constituted shall determine its own rules of procedure. Its decisions shall be taken by a majority of the votes ; they shall be final and binding on the Contracting Parties.

5. Each Contracting Party shall bear the costs resulting from the appointment of its arbitrator. The expenses in connection with the appointment of the third arbitrator and the administrative costs of the court shall be borne equally by the Contracting Parties.

ARTICLE 14

Previous investments

made before its entry into force by investors of one
ontracting Party in accordance with the latter's laws

and regulations.

This Agreement shall not apply to claims which have been settled or procedures which have been initiated prior to its entry into force.

ARTICLE 15

Entry into force and duration

1. This Agreement shall enter into force one month after the date of exchange of the instruments of ratification by the Contracting Parties. The Agreement shall remain in force for a period of ten years.

   Unless notice of termination is given by either Contracting Party at least one year before the expiry of its period of validity, this Agreement shall be tacitly extended each time for a further period of ten years, it being understood that each Contracting Party reserves the right to terminate the Agreement by notification given at least one year before the date of expiry of the current period of validity.

2. Investments made prior to the date of termination of this Agreement shall be covered by this Agreement for a period of ten years from the date of termination.

DONE at Sirt, on the 15th of February 2004, in two original copies, each in the English, French, Dutch and Arabic languages, all texts being equally authentic. The text in the English language shall prevail in case of difference of interpretation.

FOR THE BELGO-LUXEMBURG ECONOMIC UNION :

For the Government of the Kingdom of Belgium acting both in its own name and in the name of the Government of the Grand-Duchy of Luxemburg :
For the Walloon Government :
For the Flemish Government :
For the Government of the Region of Brussels-Capital :

FOR THE GREAT SOCIALIST LIBYAN ARAB JAMAHIRIYA :

ABDURRAHMAN MOHAMED SHALGAM